Contact details:
Watsan UK Support
Graddage Farm, Clayhidon, Cullompton, Devon, EX15 3TP
01865 820896
bensted@easynet.co.uk

WATSAN Uganda, UK Support
Patron: Andrew Watson, Bishop of Guildford
Charity Registration No. 1123803
Web Site: www.nkkdwatsan-uganda.com

From 2002, WATSAN Uganda: UK Support, a UK registered charity since 2007, has been raising funds from voluntary sources to support the Ugandan team (NKKD WATSAN) on the ground in the execution of their work. The partnership between the Support Group in UK and the team in Uganda is jointly referred to simply as WATSAN.

NKKD WATSAN seeks to transform the poorest communities of two districts in South West Uganda, with a population of some 550,000. Most people live in rural areas, devoid of tarmac roads, and survive through subsistence farming. Since 1985, initially supported by WaterAid, tens of thousands of people have had their lives transformed through the accessible provision of safe water, improved sanitation and hygiene education.

Lack of access to sanitation and clean water forces children to stay away from school and prevents adults from engaging in productive work. Thus, by developing sanitation and clean water capacity, productivity is increased, thereby reducing poverty and improving quality of life, as well as reducing suffering and mortality.

Our Vision (our inspiration)

WATSAN's vision is to transform the lives of people living in the poorest neighbourhoods of the Rukungiri and Kanungu districts of South West Uganda. We believe these neighbourhoods can become sustainable, thriving communities through the accessible provision of safe water, improved sanitation and hygiene education.

Our Mission (why we exist)

WATSAN works in partnership with rural communities and other stakeholders to encourage social and economic development by the improvement of health, and alleviation of poverty, as outcomes of integrated, comprehensive and sustainable initiatives in the water sector.

Our Values

WATSAN believes that accessible safe water, improved sanitation and hygiene education should be available to all, and seeks to embody the Christian values of compassion, fairness, integrity, transparency, and trustworthiness. Lead by the example of Christ, we seek to work in partnership for the common good.

The Need

Just over 550,000 people live in the two districts of Rukungiri and Kanungu, and the population is increasing at around 1.5% per annum. This project area is roughly the size of Oxfordshire (or Gwynedd), i.e. approx. 2,500 square kilometres, or 1,000 square miles. In these two districts, outside the few small towns, communities largely survive on subsistence farming, and live far beyond the reach of government-provided water infrastructure. Even if you are fortunate enough to live within walking distance of one of the few government-piped water systems, the supply is nearly always intermittent and the cost per jerrycan beyond the reach of poorer people.

If your family lives in rural South West Uganda, you and the vast majority of your rural neighbours have no access to clean water.

You must send one of your family, usually a child or teenage girl, to walk several kilometres to a muddy hole in the ground where, after queuing for as much as an hour, he or she can only access polluted water churned into mud by animals as well as humans.

... to this!

These water holes are contaminated with water-borne diseases that are brought b home in the water you have collected – whic be feasible to boil before drinking. Your family has no option: if you don't collect water each day, you would not

survive long, particularly during the heat of the summer dry season: 30° C in the higher areas, up to 40° in the Rift Valley areas to the north.

The prevalence of rudimentary long-drop pit latrines in rural communities creates problems of safety and longevity. With a mud floor that cannot be washed and no ventilation from the pit, they quickly become smelly, fly-blown and generally dirty, and, especially in the long African night, the temptation is to go elsewhere. Not only are these pits, when carelessly located, prone to pollute the local water table and possibly water supplies but, due to the loose subsoil in some areas, the sides of these pits can collapse, endangering the user, and rendering the pit unusable. Once a long-drop is full, it must be retired and a new latrine dug in a new location. Unlike in communities with sewerage infrastructure, there is nowhere for human waste to be diverted to or

his ...

processed. This system can prove burdensome for already impoverished communities, as well as a threat to health and welfare.

Lack of educational opportunity across generations means that in some rural communities there is little awareness of the impact of rigorous hygiene practices on health. Impoverished circumstances m families are unable to equip their homes with for disposing of rubbish or cleaning and drying dishes or clothes. In particular, hand-washing is not always done using clean water and soap, and there is a great need for better understanding of faecal–oral routes that lead to illness.

...to this

The Project

WATSAN is thoroughly embedded in the local community. Through our many years of operating on the ground in the region, we have developed trust and respect:

- By working through established community infrastructure.
- by understanding how Ugandan society is organised, we ensure a holistic approach, reaching the maximum number of beneficiaries within each community.

WATSAN's UK and Ugandan teams are well versed in getting vital buy-in and support from key stakeholders in each domain. Deep and longstanding local relationships mean the organisation benefits from a keen understanding of local 'politics' and nexuses of power/influence.

During the period between 1986 and 2002, the thrust of development work focused on the protection of individual spring sources. **More than 2,000 protected springs** were created. All of our programme has been set within a Christian holistic development framework in local partnership with the two Dioceses of the Church of Uganda.

WATSAN has completed **nine large-scale gravity flow water supply projects since 2001, comprising nearly 70 miles of pipeline and reaching over 30,000 beneficiaries.** Similarly, **14 institutional schemes, serving a total of 9,000 people**, have been delivered since 2009, when it was realised that many schools lacked adequate water and sanitation facilities, and indeed this continues to be the case today. In addition, since 2001 **35 spring sources have been protected** either for the first time or, where the yield was low and queues formed in the morning, they have been provided with storage tanks to collect water overnight. Where springs protected up to 30 years ago are still in constant demand, but have become dilapidated or broken down, reconstruction has been undertaken. Hence over this period WATSAN has **helped a total of up to 50,000 people out of poor health and abject poverty, and facilitated educational and economic improvement**. Throughout, disease-spreading habits have been replaced with improved health, social development and education – made possible by each water and sanitation improvement, and the concurrent health and hygiene education.

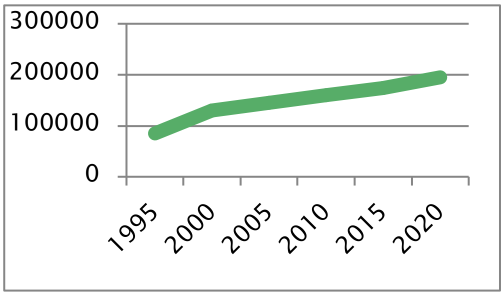

Approximate number of people served by NKKD WATSAN in SW Uganda, based on water supply beneficiaries

The Future

We have achieved so much since 2002, and our Ugandan team is currently engaged with many communities. Yet it remains that **80% of schools in South West Uganda are still held back by lack of access to water and sanitation, and up to 100,000 people still walk long distances to collect polluted water**, especially during dry seasons. Many of the same people lack improved sanitation. And so, over the next three years, our Business Plan seeks to:

- sustain and maintain our existing systems,
- add new systems at the rate of **at least one new integrated gravity flow scheme and two institutional water supply and sanitation systems per annum**.

Please help us to play our part to achieve adequate water and sanitation for all by 2030!

Manylion Cyswllt:
Watsan UK Support
Graddage Farm, Clayhidon, Cullompton, Dyfnaint, EX15 3TP
01865 820896
bensted@easynet.co.uk

WATSAN Uganda,Cefnogaeth y DU
Noddwr: Andrew Watson, Esgob Guildford
Rhif Elusen Gofrestredig. 1123803
Gwefan: www.nkkdwatsan-uganda.com

O 2002, mae WATSAN Uganda: Cefnogaeth y DU, elusen gofrestredig y DU ers 2007, wedi bod yn codi arian o ffynonellau gwirfoddol i gefnogi tîm Uganda (NKKD WATSAN) ar lawr gwlad i weithredu eu gwaith. Cyfeirir ar y cyd at y bartneriaeth rhwng y Grŵp Cefnogi yn y DU a'r tîm yn Uganda yn syml fel WATSAN.

Mae NKKD WATSAN yn ceisio trawsnewid cymunedau tlotaf dwy ardal o Dde Orllewin Uganda, gyda phoblogaeth o oddeutu 550,000. Mae'r rhan fwyaf o bobl yn byw mewn ardaloedd gwledig, heb ffyrdd tarmac, ac maent yn bodoli drwy ffermio ymgynhaliol. Ers 1985, mae degau o filoedd o bobl, wedi eu cefnogi'n gychwynnol gan Gymorth Dŵr, wedi cael trawsnewid eu bywydau drwy ddarpariaeth hygyrch dŵr diogel, carthffosiaeth well ac addysg hylendid.

Mae diffyg mynediad i garthffosiaeth a dŵr glân yn gorfodi plant i aros ymaith o'r ysgol ac yn atal oedolion rhag ymrwymo mewn gwaith cynhyrchiol. Felly, drwy ddatblygu carthffosiaeth a chapasiti dŵr, cynyddir cynhyrchu, gan felly leihau tlodi a gwella ansawdd bywyd, yn ogystal â lleihau dioddefaint a marwolaeth.

Ein Gweledigaeth (ein hysbrydoliaeth)

Gweledigaeth WATSAN yw trawsnewid bywydau pobl sy'n byw yn ardaloedd tlotaf rhanbarthau Rukungiri a Kanungu yn Ne Orllewin Uganda. Credwn y gall yr ardaloedd hyn ddod yn gymunedau cynaliadwy a ffyniannus drwy ddarpariaeth hygyrch dŵr diogel, carthffosiaeth well ac addysg hylendid.

Ein Cenhadaeth (pam yr ydym yn bodoli)

Mae WATSAN yn gweithio mewn partneriaeth â chymunedau gwledig a chydranddalwyr eraill i annog datblygu cymdeithasol ac economaidd drwy wella iechyd, lliniaru tlodi, fel deilliannau mentrau cyfunol, cynhwysfawr a chynaliadwy yn y sector dŵr.

Ein Gwerthoedd

Mae WATSAN yn credu y dylai dŵr hygyrch a diogel, gwell carthffosiaeth ac addysg hylendid fod ar gael i bawb, ac mae'n ceisio ymgorffoli gwerthoedd Cristnogol o drugaredd, tegwch, uniondeb, tryloywder, a dibynadwyaeth. Gan arwain drwy esiampl Crist, rydym yn ceisio gweithio mewn partneriaeth er lles cyffredinol.

Yr Angen

Mae ychydig dros 550,000 o bobl yn byw yn nwy ranbarth Rukungiri a Kanungu, ac mae'r boblogaeth yn cynyddu oddeutu 1.5% y flwyddyn. Mae ardal y prosiect hwn yn fras o faint Sir Rhydychen (neu Wynedd), h.y. oddeutu 2,500 cilomedr sgwâr , neu 1,000 o filltiroedd sgwâr. Yn y ddwy ranbarth hon, y tu allan i'r ychydig o drefi bychain, mae cymunedau'n bodoli'n bennaf ar ffermio ymgynhaliol, ac yn byw ymhell y tu draw i gyrraedd isadeiledd dŵr a ddarperir gan y llywodraeth. Hyd yn oed os ydych yn ddigon ffodus i fyw o fewn pellter cerdded i un o'r ychydig systemau dŵr a bibellwyd gan y llywodraeth, mae'r cyflenwad bron bob amser yn ysbeidiol a'r gost y tun petrol y tu draw i gyrraedd pobl dlotach.

Os yw eich teulu'n byw yn Ne Orllewin Uganda wledig, nid oes gennych chi na mwyafrif llethol eich cymdogion gwledig unrhyw fynediad i ddŵr glân. Mae'n rhaid i chi anfon un o'ch teulu, yn arferol plentyn neu ferch yn ei harddegau, i gerdded sawl cilomedr i dwll lleidiog yn y ddaear lle, wedi ciwio am gymaint ag awr, ni all ef neu hi ond cael mynediad i ddŵr llygredig wedi ei gorddi'n fwd gan anifeiliaid yn ogystal â bodau dynol.

o hyn

… i hyn!

Mae'r tyllau dŵr hyn wedi eu difwyno gydag afiechydon a gludir gan ddŵr a ddygir yn ôl i'ch cartref yn y dŵr yr ydych wedi ei gasglu – y gellir na fydd yn bosibl ei ferwi cyn ei yfed. Nid oes dewis gan eich teulu: os na fyddech yn casglu dŵr bob dydd, ni fyddech yn bodoli'n hir, yn arbennig yn ystod gwres tymor sych yr haf: 30° C yn yr ardaloedd uwch, hyd at 40° yn ardaloedd y Dyffryn Hollt i'r gogledd.

Mae mynychter tai bach pyllau gollyngiad hir cyntefig mewn cymunedau gwledig yn creu problemau diogelwch a hirhoedledd. Gyda llawr llaid na ellir ei olchi a dim awyriad o'r pwll , maent yn gyflym yn mynd yn ddrewllyd, yn chwyth pryfed ac yn fudr yn gyffredinol, ac, yn arbennig yn y nos Affricanaidd hir, mae'n demtasiwn mynd i rywle arall. Nid yn unig y mae'r pyllau hyn, pan leolir hwy'n ddiofal, yn dueddol i lygru'r ffynhonnau dŵr lleol ac o bosibl gyflenwadau dŵr ond, oherwydd yr isbridd rhydd mewn rhai ardaloedd, gall ochrau'r pyllau hyn gwympo, gan beryglu'r defnyddiwr, a gwneud y pwll yn amhosibl ei ddefnyddio .Unwaith y bo gollyngiad hir yn llawn, mae'n rhaid ei ymddeol a thorri tŷ bach newydd mewn lleoliad newydd. Yn wahanol i gymunedau gydag isadeiledd carthffosiaeth, nid oed unrhywle i wastraff dynol gael ei ddargyfeirio iddo na chael ei brosesu. Gall y system hon brofi i fod yn feichus i gymunedau   sydd eisoes yn gymunedau tlawd, yn ogystal ag yn fygythiad i iechyd a lles.

o hyn

...i hyn

Mae diffyg cyfle addysgol ar draws cenedlaethau yn golygu mai ychydig o ymwybyddiaeth sydd mewn rhai cymunedau gwledig o effaith arferion hylendid llym ar iechyd. Mae amgylchiadau tlawd yn golygu nad yw teuluoedd yn gallu cyfarparu eu cartrefi â systemau ar gyfer cael gwared ar ysbwriel neu lanhau a sychu llestri neu ddillad. Yn arbennig, nid yw golchi â llaw bob amser yn cael ei wneud yn defnyddio dŵr glân a sebon, ac mae angen mawr am well dealltwriaeth o lwybrau ysgarthol–geneuol sy'n arwain at afiechyd

Y Prosiect

Mae WATSAN wedi ei blannu'n drwyadl   yn y gymuned leol. Drwy ein nifer o flynyddoedd o weithredu ar lawr gwlad   yn y rhanbarth, rydym wedi datblygu ymddiriedaeth a pharch:

- drwy weithio drwy isadeiledd cymunedol sefydledig.
- drwy ddeall sut y mae cymdeithas Uganda wedi ei threfnu, rydym yn sicrhau dull cyfannol, gan gyrraedd at y nifer fwyaf o fuddiolwyr o fewn pob cymuned.

Mae timau DU ac Uganda WATSAN wedi hen arfer cael prynu i mewn a chefnogaeth hanfodol gan gydranddalwyr allweddol ym mhob parth. Mae perthnasoedd lleol dwfn ac a wnaed ers tro yn golygu bod y sefydliad yn elwa ar ddealltwriaeth dwfn o 'wleidyddiaeth' leol a chysylltiadau o rym/dylanwad.

Yn ystod y cyfnod rhwng 1986 a 2002, canolbwyntiodd hwb gwaith datblygu ar amddiffyn ffynonellau ffynhonnau unigol. Crewyd **mwy na 2,000 o ffynhonnau amddiffynedig**. Mae'r cyfan o'n rhaglen wedi ei gosod o fewn fframwaith datblygu cyfannol Cristnogol mewn partneriaeth leol gyda dwy Esgobaeth Eglwys Uganda.

Mae WATSAN wedi cwblhau **naw prosiect cyflenwi dŵr llif disgyrchiant ar raddfa fawr ers 2001, yn cynnwys bron i 70 milltir o bibellau ac yn cyrraedd dros 30,000 o fuddiolwyr.** Yn gyffelyb, mae **14 o gynlluniau sefydliadol, yn gwasanaethu cyfanswm o 9,000 o bobl**, wedi eu cyflwyno ers 2009, pan sylweddolwyd nad oedd gan lawer o ysgolion gyfleusterau dŵr a glanweithdra digonol, ac yn wir mae hyn yn parhau i fod ac felly y mae hi yn y dydd sydd ohoni. Yn ychwanegol, ers 2001 mae **35 o ffynonellau ffynhonnau wedi eu hamddiffyn** naill ai am y tro cyntaf neu, lle roedd y cynnyrch yn isel a chiwiau'n ffurfio yn y bore, darparwyd ar eu cyfer danciau storio i gasglu dŵr dros nos. Lle mae galw cyson o hyd am ffynhonnau a amddiffynwyd hyd at 30 mlynedd yn ôl, ond eu bod wedi dod yn ddadfeiliedig neu wedi torri i lawr, ymgymerwyd ag ailadeiladu. Felly dros y cyfnod hwn mae WATSAN wedi **cynorthwyo cyfanswm o hyd at 50,000 o bobl allan o iechyd gwael a thlodi truenus, ac wedi hwyluso gwelliant addysgol ac economaidd**. Drwy gydol hyn, mae arferion lledaenu afiechyd wedi eu hailosod ag iechyd, datblygiad cymdeithasol ac addysg gwell, – a wnaed yn bosibl gan bob gwelliant dŵr a charthffosiaeth, a'r addysg iechyd a hylendid cydgyfredol .

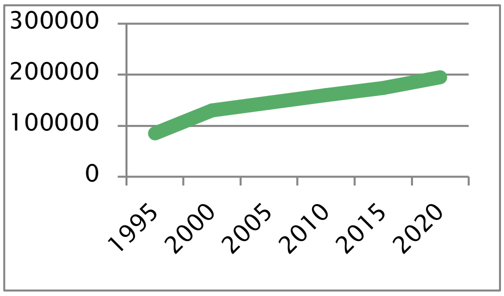

Nifer bras y bobl a wasanaethir gan NKKD WATSAN yn Ne Orllewin Uganda, yn seiliedig ar fuddiolwyr cyflenwad dŵr.

Y Dyfodol

Rydym wedi cyflawni cymaint ers 2002, ac mae ein tîm Uganda ar hyn o bryd wedi ymrwymo â llawer o gymunedau. Eto mae'n aros bod **80% o ysgolion De Orllewin Uganda yn cael eu dal yn ôl o hyd gan ddiffyg mynediad i ddŵr a glanweithdra , ac mae hyd at 100,000 o bobl   yn parhau i gerdded pellterau hir i gasglu dŵr llygredig**, yn arbennig yn ystod tymhorau sych. Mae llawer o'r un bobl heb garthffosiaeth gwell. Ac felly, dros y tair blynedd nesaf, mae ein Cynllun Busnes yn ceisio:

- cynnal a chadw ein systemau presennol,
- ychwanegu systemau newydd ar raddfa o **o leiaf un cynllun llif disgyrchiant cyfannol newydd a dwy system cyflenwi dŵr a charthffosiaeth sefydliadol y flwyddyn**.

A fyddech mor garedig â'n cynorthwyo i chwarae ein rhan i gyflawni digon o ddŵr a charthffosiaeth i bawb erbyn 2030!